

ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0558-10>

2. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2013 році (6.2 Авіаційне забезпечення) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://undicz.dsns.gov.ua/files/2015/1/13/6_2.pdf

3. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2014 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dsns.gov.ua/files/prognoz/report/2014/ND_2014.pdf

УДК 341.229(043.2)

Бурбеза В. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н. В., к.ю.н., доцент

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС КОСМІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ

У міжнародному праві відсутнє єдине визначення космічного об'єкта, проте його правовий статус визначений. У Договорі про космос 1967 р. космічними об'єктами вважають не тільки запуснені в космічний простір, але і доставлені або споруджені на небесному тілі. У Конвенції про міжнародну відповідальність за збитки, завдані космічними об'єктами, 1972 р. говориться не про сам об'єкт, а про його складові частини, засоби доставки об'єкта та його складових частин. Такими ж словами говориться про космічний об'єкт у Конвенції про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір 1975 р. Регламент радіозв'язку Міжнародного союзу електрозв'язку 1979 р. використовує термін «космічний човен», тобто створений людиною апарат для польотів далі основної частини земної атмосфери. З появою човникових космічних апаратів, які можуть здійснювати польоти в атмосфері, визначення космічного об'єкта стало ще більш складним.

Враховуючи існуючі міжнародні договори, космічний об'єкт можна визначити як штучно створений об'єкт, що виходить самотійно або який виводять на орбіту навколо Землі або далі в космічний простір, призначений для діяльності в космічному просторі та на небесних тілах. До космічних об'єктів відносять штучні супутники, космічні апарати та їх носії, що пілотуються [3; с. 140-141].

Договір про космос встановлює, що право власності на космічні об'єкти, які запуснені в космічний простір, включаючи об'єкти, доставлені чи споруджені на небесному тілі, і на їх складові частини залишається непорушним під час їх знаходження в космічному просторі чи на небесному тілі або після повернення на Землю. Якщо такі об'єкти або їх

складові частини будуть виявлені за межами держави, до реєстру якої вони занесені, то вони повинні бути повернені цій державі. Держава, на території якої виявлено космічний об'єкт або його складові частини, повинна інформувати про такий факт державу реєстрації об'єкта та Генерального секретаря ООН.

Важливою для визначення космічного об'єкта є його реєстрація. Її основне завдання полягає у закріпленні правового зв'язку між космічним об'єктом та державою, яка здійснює запуск. На підставі реєстрації вирішуються питання щодо юрисдикції над космічним об'єктом і його екіпажем, його національної приналежності та відповідальності за шкоду, завдану такими об'єктами.

Основним документом, на підставі якого здійснюється реєстрація космічних об'єктів, є Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір (1975 р.), відповідно до якої держава, котра здійснює запуски, повинна зареєструвати такий космічний об'єкт та вести відповідний реєстр. Держава, яка здійснює запуски, повинна інформувати Генерального секретаря ООН про створення такого реєстру, який, своєю чергою, веде реєстр, до якого заноситься інформація, що надається державою реєстрації космічного об'єкта. Така інформація повинна містити: назву держави або держав, які здійснюють запуск; відповідне позначення космічного об'єкта або його реєстраційний номер; дату та територію або місце запуску; основні параметри орбіти та загальне призначення космічного об'єкта [2].

Договором ООН про принципи діяльності держав з дослідження та використання космічного простору, включаючи місяць та інші космічні тіла, укладеного 1967 р., визначено, що держава-учасниця Договору, до реєстру якої внесено об'єкт, запущений у космічний простір, зберігає юрисдикцію і контроль над таким об'єктом і над будь-яким екіпажем цього об'єкта під час їх знаходження в космічному просторі, у тому числі і на небесному тілі. Права власності на космічні об'єкти, запущені в космічний простір, включаючи об'єкти, доставлені або споруджені на небесному тілі, і на їх складові частини залишаються непорушеними під час їх знаходження в космічному просторі або на небесному тілі, або після повернення на Землю. Такі об'єкти або їх складові частини, виявлені за межами держави-учасниці Договору, до реєстру якої їх внесено, має бути повернено цій державі-учасниці Договору; при цьому така держава повинна на вимогу надати для повернення розпізнавальні дані [1].

Як висновок, можна сказати, що міжнародне публічне право регулює діяльність космічних об'єктів з моменту їх запуску або з моменту їх створення в космосі або на небесному тілі. При реалізації міжнародного проекту за участю декількох держав або за участю міжнародної організації міжнародним договором можуть бути врегульовані й інші

процеси, пов'язані зі створенням об'єкта, підготовкою його до запуску тощо. В інших випадках усі питання, пов'язані з космічним об'єктом, знаходяться в компетенції держави. Держави самі встановлюють правовий режим своїх космічних об'єктів у період їх знаходження в космосі, включно з можливістю їх відвідання будь-ким. Що ж стосується станцій, установок, обладнання та космічних човнів, що знаходяться на Місяці й інших небесних тілах, то вони відкриті для представників інших держав на основі взаємності та попередніх домовленостей.

Література

1. Договір про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла від 27.01.1967 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_480

2. Міжнародне публічне право: підруч. / В. М. Репецький, В. М. Лисик, М. М. Микієвич та ін.; за ред. В. М. Репецького. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1436010646747/pravo/mizhnarodnopravoviy_status_kosmichnih_obyektiv#246

3. Міжнародне право: навч. посіб. / за заг. ред. М. В. Буроменського. – К: Юрінком Інтер, 2006. – С. 140-141.

УДК 341:347.8 (043.2)

Бурлака А. О., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н. В., к.ю.н., доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА ЄС В СФЕРІ АВІАЦІЇ

На сучасному етапі розвитку української державності відносини України та ЄС у сфері авіації займають провідне місце.

Фундаментом правових відносин України з ЄС є угода про партнерство та співробітництво, від 14 червня 1994 р., яка набула чинності в 1998 р. У цій угоді передбачається співробітництво з торгівельно-економічних, гуманітарних питань та правовідносин у сфері авіації. Шлях України до міжнародних товариств у сфері авіації почався ще з 1947 р., коли Україна приєдналась до Чиказької конвенції про міжнародну цивільну авіацію, що набула чинності у 1992 р. і сприяла вдосконаленню і прогресу правової бази національних норм. Чиказька конвенція затвердила право кожної держави регулювати повітряні перевезення у межах своєї території, комерційну діяльність авіатранспортних